

Datum : 19 december 2006

Dienst/sector : MEC/DCU

Registratienummer : 2006MEC002502i

Nummer PS : PS2007ZCW03

Commissie : ZCW

Portefeuillehouder: mr. J. H.Ekkers

Titel : Financiële bijdrage t.b.v. afronding restauratie Pyramide van Austerlitz

---

Inhoudsopgave

Ontwerpbesluit pag. 3

Toelichting pag. 5

Bijlage(n):

Inleiding

De Stichting Pyramide van Austerlitz verzoekt u bij brief van 7 december 2006 om een financiële bijdrage t.b.v. een aantal maatregelen gericht op het afronden van de restauratie van de Pyramide, het regelen van de publieksontsluiting en het garanderen van het onderhoud en beheer van de Pyramide op lange termijn.

Het betreffen:

1. Renoveren bezoekerscentrum
2. Herstel hellingen en aanpassen terrein
3. Herstel trap en bordes en aanpassen aan veiligheidseisen
4. Rechtzetten en funderen van toren
5. Instellen van instandhoudingsfonds voor het aardwerk

Met deze maatregelen is een bedrag gemoeid van € 1.511.300,-.

De provincie wordt verzocht dit bedrag beschikbaar te stellen. Met de voorgestelde maatregelen en de daarbij behorende kostenramingen kan worden ingestemd, met uitzondering van de hoogte van het instandhoudingsfonds. Wij stellen u voor dit voorsnog op € 200.000,- vast te stellen.

Het inrichten en beheren van het bezoekerscentrum wordt een taak van een nog op te richten vrijwilligersgroep. Het Recreatieschap Utrechtse Heuvelrug, Vallei en Kromme Rijngebied is gevraagd het beheer en onderhoud van de Pyramide en omgeving op zich te nemen.

Voorgesteld wordt in totaal € 1.273.300,- beschikbaar te stellen en dit ten laste te brengen van het 'Investeringsfonds provinciaal erfgoed'.

Daarbij stellen wij u voor ons college te machtigen om op basis van door de Stichting ingediende projecten concrete financiële bijdragen te verlenen tot maximaal het door u beschikbaar gestelde bedrag.

De Stichting zal het Prins Bernhard Cultuurfonds en de RACM benaderen voor een financiële bijdrage.

Architect en aannemer van de restauratie uit 2003 zijn aansprakelijk gesteld; de procedure voor de respectievelijke arbitragecommissies is in gang gezet. Mogelijke revenuen die hier uit voortkomen worden in mindering op de provinciale bijdrage gebracht.

Besluit

Besluit van 5 februari 2007 houdende het bestemmen van € 1.273.300,- uit het ‘Investeringsfonds provinciaal erfgoed’ voor de afronding van de restauratie van de Pyramide van Austerlitz.

Provinciale staten van Utrecht;

Gelet op artikel 193, derde lid van de Provinciewet;

Op het voorstel van gedeputeerde staten van 19 december 2006, dienst/sector MEC/DCU, nummer 2006MEC00;

Gelezen de brief d.d. 7 december 2006 van het bestuur van de Stichting Pyramide van Austerlitz;

Besluiten:

1. Ten laste van het ‘Investeringsfonds provinciaal erfgoed’ een bedrag van maximaal € 1.273.300,- te bestemmen voor de afronding van de restauratie en verdere instandhouding van de Pyramide van Austerlitz
2. Gedeputeerde staten te machtigen de projecten van de Stichting die voortvloeien uit de voorgenomen werkzaamheden te beoordelen en op basis daarvan bijdragen toe te zeggen.

vice-voorzitter,

griffier,

Toelichting

Aan Provinciale Staten,

Wettelijke grondslag

Voorgesteld wordt ten laste van de reserve *Investeringsfonds provinciaal erfgoed* € 1.273.300,- te bestemmen voor de restauratie en de instandhouding van de Pyramide. Nadat de financiële bestemming geregeld is, zullen (zo luidt het voorstel) GS t.b.v. projecten in dat kader, die worden ingediend door recreatieschap en/of stichting subsidies toekennen. Daarvoor moet een ‘subsidieregeling’ in het leven worden geroepen die bij afzonderlijk voorstel in 2007 aan u ter vaststelling zal worden voorgelegd.

Beoogd effect

In opdracht van de stichting heeft enkele jaren geleden een restauratie plaatsgevonden van de Pyramide van Austerlitz.

De afgelopen jaren is gewerkt aan een herstelplan voor de Pyramide. Belangrijk element in het nieuwe plan is dat de herstelwerkzaamheden worden ingebed in een voorstel om het beheer en de exploitatie van de Pyramide voor de lange termijn te regelen. Beoogde effecten van het plan zijn:

- de negatieve beeldvorming van de Pyramide wordt doorbroken. Daartoe wordt een voorstel uitgewerkt om de Pyramide gereguleerd open te stellen; een vrijwilligersgroep wordt daarvoor in het leven geroepen. Als basisvoorziening wordt een informatie- en bezoekerscentrum ingericht;
- de instandhouding van het bijzondere monument wordt verzekerd op lange termijn;
- door uitvoering van herstel en restauratiewerkzaamheden worden trap, bordes en eventueel de toren weer in een goede staat gebracht, waardoor bezoekers de Pyramide veilig kunnen bestijgen;
- het reguliere onderhoud van de Pyramide en het recreatief beheer van het terrein is gegarandeerd. Daartoe wordt het beheer ondergebracht bij het Recreatieschap Utrechtse Heuvelrug, Vallei en Kromme Rijngebied.

Argumenten

In het voorjaar van 2006 is door Provinciale Staten de beleidsnotitie “Uitvoeringsbeleid voor de Cultuurhistorische Hoofdstructuur, CHS-Uitvoeringsprogramma 2006-2007” vastgesteld. De Staten hebben daarbij besloten tot instelling van het *Investeringsfonds provinciaal erfgoed*, dat is bedoeld om bij te dragen in het behoud van belangrijke representanten van het provinciale Utrechtse Erfgoed, de zgn. ‘erfgoed-parels’. De inzet voor deze Utrechtse ‘parels’ richt zich op gebouwen en complexen met bijbehorende groenaanleg die door hun vormgeving of aanleg sterke provinciale (of zelfs landelijke) vertegenwoordigers zijn van een bepaalde stijl of ontwikkeling. Een aanvraag voor een subsidie uit dit fonds dient aan een aantal criteria getoetst te worden.

Toetsing van het voorstel van de Stichting aan de criteria levert het volgende beeld op:

- De Pyramide is een door het rijk beschermd monument met een grote cultuurhistorische waarde. Het is een object dat door zijn verschijningsvorm en door zijn ontstaansgeschiedenis een provinciale en zelfs landelijke zeldzaamheidswaarde heeft. Het is een cultuurhistorisch icoon voor de Franse tijd in ons land. De Pyramide is recentelijk opgenomen in de Canon van de Nederlandse geschiedenis, als verwijzing bij het venster “Napoleon Bonaparte”.
- Het betreft een spraakmakend project op het gebied van terreinherinrichting en restauratie. Bij de terreinherinrichting is door middel van een gracht en brede zandcirkel de situatie van 1804 weer leesbaar gemaakt. Bij de restauratie is onderzoek gedaan naar verschillende herstel mogelijkheden en restauratieopvattingen. Het herstel heeft bij de vorige restauratie in 2003 plaatsgevonden. Nu betreft het consolideren van de gedane restauratie en verbeteringen aanbrengen van de publieke toegankelijkheid. Het nabij het monument gelegen koetshuis zal de functie van bezoekerscentrum krijgen.

- Verkenning van de financieringsmogelijkheden door de stichting levert als conclusie het volgende op. Het is niet reëel om te verwachten dat derde partijen bereid zijn te investeren in de nog uit te voeren restauratiewerkzaamheden van aardwerk, toren, trap en bordes. In de toekomst zijn wel mogelijkheden om inkomsten te genereren: in de vorm van entreeheffingen, in de vorm van subsidies voor aankleding van terrein en bezoekerscentrum en in de vorm van instandhoudingssubsidie van het rijk (BRIM). De stichting geeft aan dat toekomstige herstelwerkzaamheden aan het aardwerk niet uit deze inkomsten gefinancierd kunnen worden. De provinciale investeringsbijdrage richt zich derhalve op financiering van niet door derden te dekken kosten.

Er zal een instandhoudingsfonds worden ingesteld om ook in de toekomst herstelwerkzaamheden te financieren. Hiermee wordt behoud voor de langere termijn gegarandeerd. Reguliere exploitatie wordt verzekerd door het beheer en onderhoud onder te brengen bij het recreatieschap. Het dagelijkse beheer van het bezoekerscentrum en de publieksbegeleiding worden in handen gelegd van een nog op te richten vrijwilligersgroep. De stichting krijgt als belangrijke taak om het instandhoudingsfonds te beheren en te beslissen over het uitvoeren van herstelwerkzaamheden aan het aardwerk.

Concluderend kan worden gesteld dat de aanvraag van de stichting voldoet aan de criteria van het provinciale *Investeringsfonds voor provinciaal erfgoed*. Wij stellen u voor € 1.273.300,- te bestemmen voor de Pyramide van Austerlitz.

Tevens stellen wij u voor ons college te machtigen om besluiten te nemen over financiering van concrete projecten tot maximaal het gereserveerde bedrag. De Stichting dient deze projecten bij ons in. Deze projecten dienen te zijn voorzien van een 'second opinion'.

Kanttekeningen

1. Het voorstel van de stichting is een plan op hoofdlijnen. Ook de noodzakelijke investeringen zijn gebaseerd op ramingen. Dit betekent dat de beschikbaarstelling van provinciale middelen moet worden gekoppeld aan meer gespecificeerde kostenramingen en dat nadere voorwaarden moeten worden geformuleerd over rapportage en verantwoording;
2. De verantwoordelijkheid over de Pyramide ligt nu en in de toekomst bij de Stichting. Voor zover de Stichting anderen hierbij betreft, zullen met deze partijen door middel van overeenkomsten heldere en concrete afspraken moeten worden gemaakt.
3. Reparaties aan het aardwerk zullen nodig blijven. Nog niet is te voorzien hoe vaak en met welke kosten. De Stichting is blijkens haar brief nog niet in staat daar een concreet beeld van te geven. Het voorgestelde bedrag van € 400.000,- voor het instandhoudingsfonds mist daardoor voldoende onderbouwing en er valt bovendien niet aan te geven hoe lang dit fonds toereikend is. Daarom wordt voorgesteld voorlopig uit te gaan van een periode van ruim vijf jaar; een bedrag van € 200.000,- zal voor die periode voldoende zijn. Wij gaan er daarbij van uit dat de Stichting blijvend een beroep zal doen op derden om de benodigde gelden te verwerven.

Financiën

De stichting vraagt een bedrag van € 1.511.300,= incl. BTW. Dit bedrag is nodig voor:

- herstel aardwerk en inrichten terrein	€ 245.000
- realiseren bezoekerscentrum/vrijwilligersshonk	€ 300.000
- herstel trap en bordes	€ 200.000
- rechtzetten en funderen toren	€ 100.000
- oprichten instandhoudingsfonds	€ 400.000
- ontwerpkosten	<u>€ 25.000</u>
- TOTAAL	€1.270.000
- TOTAAL incl. BTW	€1.511.300

Wij stellen u voor met deze begroting in te stemmen, met uitzondering van de raming van het instandhoudingsfonds. In plaats van € 400.000,- stellen wij u voor daar € 200.000,- voor beschikbaar te stellen.

Dekking van deze kosten vindt plaats uit het *Investeringsfonds provinciaal erfgoed*. Zie onder 'Argumenten'.

De raming is gebaseerd op een voorlopige calculatie. De concrete besteding van de middelen geschiedt op basis van door GS goed te keuren projecten die door de Stichting en/of het recreatieschap worden ingediend.

Juridisch

De verantwoordelijkheid voor de restauratie en het beheer en onderhoud van de Pyramide berust bij de Stichting. Overdracht van beheer en onderhoud aan het Recreatieschap Utrechtse Heuvelrug zal door middel van een overeenkomst moeten worden geregeld. Voor zover ook anderen hierbij worden betrokken zullen er heldere en concrete afspraken moeten worden gemaakt.

Communicatie

Wij hebben de pers actief benaderd door middel van het uitgeven van een persbericht en door het organiseren van een persgesprek op 19 december jl. De pers is actief geïnformeerd onder meer door het houden van interviews.

De Stichting Pyramide van Austerlitz, gemeente Woudenberg, het Landgoed Den Treek-Henschoten, de RACM, het Recreatieschap Utrechtse Heuvelrug, Vallei en Kromme Rijngebied, het Prins Bernhard Cultuurfonds en andere belanghebbenden zijn van ons besluit op de hoogte gebracht.

Ook tijdens het uitvoeringstraject zal de pers regelmatig geïnformeerd worden over de rol van de provincie bij de restauratie van de Pyramide.

Bijlagen

Brief d.d. 7 december 2006 van het bestuur van de Stichting Pyramide van Austerlitz.

Brief d.d. 20 juni 2006 van de RDMZ.

Brief d.d. 27 november 2006 van de Consulent waardestelling van de RACM.

Gedeputeerde staten,

voorzitter,   Mr B. Staal

secretaris,   Drs. H.H. Sietsma

*) BRIM staat voor 'Besluit rijkssubsidiëring instandhouding monumenten'.